

VII. stretnutie Ekumenizmus

1. zamyslenie

Jn 10, 16

Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince. Aj tie musím priviesť a budú počúť môj hlas; a bude jedno stádo a jeden pastier.

Jn 17, 1 - 26

Keď to Ježiš povedal, pozdvihol oči k nebu a hovoril: „Otče, nadišla hodina: Osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba, tak, ako si mu dal moc nad každým telom, aby všetko, čo si dal ty jemu, im darovalo večný život. A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného pravého Boha, a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. Ja som ťa oslávil na zemi: dokončil som dielo, ktoré si mi dal vykonať. A teraz ty, Otče, osláv mňa pri sebe slávou, ktorú som mal u teba skôr, ako bol svet. Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Tvoji boli a dal si ich mne a oni zachovali tvoje slovo. Teraz poznali, že všetko, čo si mi dal, je od teba, lebo slová, ktoré si ty dal mne, ja som dal im. A oni ich prijali a naozaj spoznali, že som vyšiel od teba, a uverili, že si ma ty poslal. Za nich prosím. Neprosím za svet, ale za tých, ktorých si mi dal, lebo sú tvoji. A všetko, čo je moje, je tvoje, a čo je tvoje, je moje. A v nich som oslávený. Už nie som vo svete, ale oni sú vo svete a ja idem k tebe. Svätý Otče, zachovaj ich vo svojom mene, ktoré si ty dal mne, aby boli jedno ako my. Kým som bol s nimi, ja som ich zachovával v tvojom mene, ktoré si mi dal. Ochránil som ich a nikto z nich sa nestratil, iba syn zadržania, aby sa splnilo Písmo. Ale teraz idem k tebe a toto hovorím na svete, aby mali v sebe moju radosť - a úplnú. Dal som im tvoje slovo a svet ich znenávidel, lebo nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred Zlým. Nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. Posväť ich pravdou; tvoje slovo je pravda. Ako si ty mňa poslal na svet, aj ja som ich poslal do sveta a pre nich sa ja sám posväčujem, aby boli aj oni posvätení v pravde. No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si ty dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno - ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa. Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvorením sveta. Spravodlivý Otče, svet ťa nepozná, ale ja ťa poznám. I oni spoznali, že si ma ty poslal. Oblásil som im tvoje meno a ešte oblásim, aby láska, ktorou ma miluješ, bola v nich a aby som v nich bol ja.

Ekumenické nasadenie je naše ukotvenie v Ježišovi, ktorý položil svoj život, aby bol „jeden ovčinec a jeden pastier“ (Jn 10, 16) a ktorý sa modlil „aby všetci jedno boli“ (Jn 17, 21).

Po Druhom vatikánskom koncile si postupne uvedomujeme, že ekumenizmus nie je nejakou záujmovou činnosťou, ale spôsobom ako byť kresťanom.

Pozoruhodné podnety pre ekumenické zblížovanie nám nastolil aj pápež František pri nedávnej návšteve Slovenska. V príhovore členom Ekumenickej rady cirkví povedal: „Kresťanská viera je a chce byť v tejto krajine semienkom jednoty a kvasom bratstva“ a zvýraznil aj dôležitosť ekumény: „Je ťažké žiadať si Európu viac preniknutú Evanjeliom, ak nás netrápi, že ešte nie sme plne zjednotení medzi sebou“. Pápež označil sv. Cyrila a

Metóda za „predchodcov ekumenizmu“ (*Slavorum apostoli* 14) „v snahe o zosúladenie rozdielností v Duchu Svätom, o jednotu, ktorá bez toho, aby bola uniformnosťou, by bola znakom a svedectvom slobody Krista, Pána, ktorý uvoľňuje putá minulosti a uzdravuje nás zo strachov a bojzlivosti.“ V tejto perspektíve sa pápež chcel s nami podeliť o dva podnety - dal nám dve bratské rady pre šírenie Evanjelia slobody a jednoty dnes.

Prvý veľkolepý a odvážny podnet a rada sa týka kontemplácie. Jej črty vidí u Slovanov ako rozlišovací znak, ktorá „vychádzajúc zo skúsenostnej viery vie prijať tajomstvo“. Túto „duchovnú tradíciu“ spolu s krásou adorácie Boha Európa veľmi potrebuje.

Druhá rada sa týka praktickej činnosti, akcie. „Jednota sa dosahuje... skôr tým, že robíme niečo pre tých, ktorí nás väčšmi približujú k Pánovi... Sú to chudobní, lebo v nich je prítomný Ježiš (por. Mt 25, 40). Podelenie sa s láskou otvára širšie horizonty a pomáha kráčať svižnejšie, prekonávajúc predsudky a nedorozumenia.“

Ekumenizmus a téma synodality je určitou cirkevnou novinkou. Ide o proces, ktorý predpokladá spoznávať dokumenty, premýšľať, spoločne hľadať a vymieňať si skúsenosti.

2. zamyslenie

Jn 18, 33 - 38

Pilát opäť vošiel do vládnej budovy. Predvolal si Ježiša a spýtal sa ho: „Si židovský kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Hovoríš to sám od seba, alebo ti to iní povedali o mne?“ Pilát odvetil: „Vari som ja Žid? Tvoj národ a veľkňazi mi ťa vydali. Čo si vykonal?“ Ježiš povedal: „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som nebol vydán Židom. Lenže moje kráľovstvo nie je stadiálne.“ Pilát mu povedal: „Tak predsa si kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Sám hovoríš, že som kráľ. Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas.“ Pilát mu povedal: „Čo je pravda?“ Ako to povedal, znova vyšiel k Židom a vravel im: „Ja na ňom nenachádzam nijakú vinu.“

Krátko predtým, ako bol Ježiš ukrižovaný, predstúpil pred Piláta do vládnej budovy. „Si židovský kráľ?“, spýtal sa ho Pilát povýšene. Ježiš odpovedal: „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta... Na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas.“ Pilát sa cynicky spýtal: „Čo je pravda?“

V dnešnom svete môže byť pre myseľ bežného človeka otázka „Čo je pravda?“ veľmi zložitá. Vyhľadávanie slovného spojenia „Čo je pravda?“ na Googli prináša viac ako milión odpovedí.

Vo svojom mobilnom telefóne, na tablete, či v počítači máme dostupných viac informácií ako vo všetkých knihách kamennej knižnice. Žijeme zahltení informáciami a názormi. Vábivé a prít'azlivé hlasy nás prenasledujú na každom kroku.

Nie je sa čo čudovať, že chytení v zmätku tejto doby sa tak veľa ľudí odvoláva na slová vyslovené Protagorasom mladému Sokratovi pred 2500 rokmi: „Čo je pravdivé pre teba,“ povedal, „je pravdivé pre teba, a čo je pravdivé pre mňa, je pravdivé pre mňa.“

Poučení Evanjeliom Ježiša Krista pokorne vyhlasujeme, že sú veci, ktoré sú úplne a absolútne pravdivé. Tieto večné pravdy sú rovnaké pre každého Božieho syna a Božiu

dcéru, ktorí patria od sviatosti krstu do svätej Cirkvi, ale aj pre všetkých ľudí na tomto svete, lebo aj človek hľadájúci Boha a večnú pravdu môže konať dobro podľa svojho svedomia a tak kráčať cestou k poznaniu a naplneniu Pravdy vo svojom živote.

Pravda sa pozerá do minulosti aj budúcnosti, rozširujúc tak perspektívu našej prítomnosti. Ježiš Kristus povedal: „Ja som cesta, pravda a život.“ Tieto slová nás ešte viac pozývajú, aby sme kráčali po ceste k Nemu, aby sme prišli do šťastného cieľa.

Pravda nám ukazuje cestu k večnému životu a prichádza len skrze nášho Spasiteľa Ježiša Krista. On nás učí, ako žiť, a skrze svoju smrť a zmŕtvychvstanie nám ponúka odpustenie našich hriechov a večný život. To je absolútna pravda.

Učí nás, že nezáleží na tom, či sme bohatí alebo chudobní, prominentní alebo neznámi, sofistikovaní alebo jednoduchí. Skôr je naším cieľom v smrteľnosti posilniť svoju vieru v Ježiša Krista, zvoliť si dobro namiesto zla a dodržiavať Jeho prikázania.

Zatiaľ čo oslavujeme výdobytky vo vede a medicíne, Božie pravdy zahŕňajú oveľa viac ako tieto objavy.

Jas pravdy sa skvie vo všetkých dielach Stvoriteľa, predovšetkým však v človeku stvorenom na obraz a podobu Boha (por. Gn 1, 26): pravda osvecuje rozum a formuje slobodu človeka, a tak ho privádza k tomu, aby Pána poznal a miloval. (por. *Veritatis splendor*, Úvod)

V protiklade k pravdám večnosti vždy existovali protirečenia, aby zneistili, či pomýlili Božie deti v Pravde. Argumenty sú často veľmi podobné tak v minulosti, ako aj dnes. Už pred mnohými rokmi ľudia argumentovali, že: „Nemôžete vedieť o veciach, ktoré nevidíte. Nech už človek učiní čokoľvek, nie je to zločin, ale jeho slobodná voľba...“

Aj dnes človek argumentuje, že si v slobode môže vybrať svoju pravdu, avšak táto ho nemusí vždy viesť k večnej Pravde. Kráčajme na tomto svete s našimi blížnymi s láskou a trpezlivosťou s ich nedostatkami tak, ako má trpezlivosť s našimi nedostatkami Ježiš. Budujme medzi sebou vzájomné porozumenie a to aj napriek rozdielnosti našich názorov. Tam sa nachádza podstata ekumenizmu.

Našou úlohou je byť zodpovednými ľuďmi, aby sme tak vo svojom živote dokázali plniť Božiu vôľu a aj iných privádzali k Nemu, ktorý je večná Pravda.

3. zamyslenie

Flp 2, 1 - 4

Ak teda jestvuje nejaké potešenie v Kristovi, ak jestvuje nejaká útecha z lásky, nejaké spoločenstvo ducha, nejaké srdce a zľutovanie, dovŕšte moju radosť: zmyšľajte rovnako, rovnako milujte, buďte jedna duša a jedna myseľ! Nerobte nič z nevraživosti ani pre márnú slávu, ale v pokore pokladajte jeden druhého za vyššieho. Nech nik nehľadá iba na svoje vlastné záujmy, ale aj na záujmy iných.

Ekumenizmus - čo vlastne toto slovo znamená? Mohli by sme ho interpretovať ako úsilie o zjednotenie všetkých cirkví, v užšom zmysle len kresťanských cirkví sveta, pričom sa nesmie zamieňať s medzináboženským dialógom. Počiatky ekumenického hnutia nachádzame v 19. storočí, organizované formy sa objavujú v priebehu 20. storočia, aj keď

prvé náznaky ekumenizmu môžeme hľadať už v období raného kresťanstva. Svätý Pavol v liste Efezanom opisuje zjednotenie Židov a pohanov takto:

„Prišiel a zvestoval pokoj vám, čo ste boli ďaleko, a pokoj tým, čo boli blízko; lebo skrze neho máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi. Teda už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny. Ste postavení na základe apoštolov a prorokov; hlavným uholným kameňom je sám Kristus Ježiš. V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie v svätý chrám v Pánovi, v ňom ste aj vy vbudovaní do Božieho príbytku v Duchu.“ (Ef 2, 17 - 22).

Svetová rada cirkví združuje 345 kresťanských cirkví z vyše 110 krajín, čo predstavuje asi 500 miliónov kresťanov. Rímskokatolícka cirkev nie je jej členom - má len štatút pozorovateľa. V roku 1993 vznikla Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike (v nadväznosti na Ekumenickú radu cirkví v Československu z roku 1955). Ekumenická rada cirkví v SR je spoločenstvo cirkví, ktoré vyznávajú Pána Ježiša Krista ako Spasiteľa a Hlavu Cirkvi. Svoj spoločný vieroučný základ vidia v Písme svätom a ekumenických vyznaniach (Apoštolskom, Nicejskom a Athanáziovom). Svojou činnosťou sa snažia spoločne i jednotlivo osláviť vo svete Boha Otca, Syna i Ducha Svätého.

Ján Pavol II. v encyklike *Ut unum sint* zdôraznil ústredný význam ekumenizmu: „Hnutie podporujúce zjednotenie kresťanov nie je len nejakým ‚príveskom‘ k tradičným činnostiam cirkvi. Naopak, je organickou súčasťou jej života a pôsobenia.“ Podobne aj Benedikt XVI. chcel vynaložiť maximálne úsilie na obnovenie jednoty všetkých Pánových učeníkov: „Pokiaľ ide o mňa, chcem znovu potvrdiť svoje rozhodnutie, ktoré som vyslovil na začiatku svojho pontifikátu. Mojou prvoradou úlohou je neúnavne pracovať na obnovení plnej a viditeľnej jednoty všetkých Kristových nasledovníkov.“

Pápež František vyslovil na tému ekumenizmu tieto slová: „Jednota kresťanov je základnou požiadavkou našej viery; požiadavkou, ktorá pramení z hĺbky nášho bytia veriacich v Ježiša Krista. Vzývame jednotu, lebo vzývame Krista. Chceme žiť jednotu, lebo chceme nasledovať Krista, žiť jeho lásku, tešiť sa z tajomstva jeho bytostnej jednoty s Otcom, čo je napokon podstatou Božej lásky.“

Cirkev v priebehu stáročí zažila rozpory, ktoré mali za následok oddelenie nemalých spoločenstiev od plného spoločenstva s Katolíckou cirkvou. Prvé spory vznikli na Východe odmietnutím dogmatických výrokov Efezského a Chalcedónskeho koncilu a neskoršie prerušením cirkevného spoločenstva medzi východnými patriarchátmi a rímskou stolicou. Druhé vznikli o viac ako štyri storočia na Západe pre udalosti, ktoré sa spoločne označujú názvom „reformácia“. Odvtedy sa oddelili od rímskej stolice viaceré národné alebo náboženské spoločnosti. Medzi tými, v ktorých sa dosiaľ čiastočne zachovali katolícke tradície a štruktúry, zaujíma osobitné miesto anglikánske spoločenstvo. Avšak tieto rozličné oddelené spoločenstvá sa medzi sebou veľmi líšia nielen čo do miesta a času vzniku, ale najmä povahou a závažnosťou otázok týkajúcich sa viery a cirkevnej štruktúry. Napriek všetkému nám Kristus ustavične dáva dar túžby po obnovení jednoty

kresťanov, no je našou úlohou, aby sme na tejto jednote pracovali a modlili sa za ňu. I preto sa od roku 1908 slávi Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Tradičný termín konania Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov je na severnej pologuli od 18. do 25. januára. Tieto dni navrhol v roku 1908 Paul Wattson tak, aby modlitby prebiehali v dňoch medzi sviatkami sv. Petra (Katedra) a sv. Pavla (Obrátenie), čo im dodalo symbolický význam. Na južnej pologuli sú v januári prázdniny, takže cirkvi organizujú Týždeň modlitieb v inom termíne, napríklad v období sviatkov Zoslania Ducha Svätého (ako to navrhlo Hnutie pre vieru a poriadok v roku 1926), ktoré tiež symbolizujú jednotu Cirkvi.

Ale je to naozaj tak? Skutočne sa snažíme zo všetkých síl pracovať na jednote Cirkvi? Vnímame, že vedľa nás žijú ľudia iného vierovyznania? Môže naše okolie postrehnúť, že nám táto téma nie je ľahostajná a venujeme jej svoju pozornosť? A ako to robíme? Zameriavame sa na to, čo nás s našimi bratmi spája alebo sa snažíme obrúsiť hrany toho, čo nás rozdeľuje? Pán Ježiš nám dal jasný návod ako máme postupovať: „Učiteľ, ktoré prikázanie v Zákone je najväčšie?“ On mu povedal: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou! To je najväčšie a prvé prikázanie. Druhé je mu podobné: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!“ (Mt 22, 36 - 39).

Svojho blížneho ako seba samého. To je tá správna cesta. Postupovať nie silou, príkazmi a zákazmi, ale láskou. Pánovho Ducha prosiť o trpezlivosť a múdrosť, aby sme mali odvalu ako Ježišovi učeníci: „Až vás povedú, aby vás vydali, nestarajte sa dopredu, čo budete hovoriť, ale hovorte, čo vám bude dané v tú hodinu. Veď to už nie vy budete hovoriť, ale Duch Svätý.“ (Mk 13, 11)

Pane Ježišu, prosíme Ťa, naplň nás Duchom ochoty, trpezlivosti, lásky a odvahy, aby sme sa v dnešnej spoločnosti, kde vládne egoizmus a rozdelenie, nebáli hlásať bratstvo a jednotu. Vypočuj našu úpenlivú prosbu: „Nech sme jedno srdce, nech sme jedna duša na Tvoju slávu, Pane!“

Dožič nám, aby sme žili ako Tvoji učeníci: „Množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu. A nik z nich nehovoril, že niečo z toho, čo mal, je jeho, ale všetko mali spoločné.“ (Sk 4, 32).

4. Pomocné otázky

Dialóg medzi kresťanmi rôznych vyznaní, vzájomne spojených jedným krstom, má na synodálnej ceste zvláštne miesto.

- Snažíme sa aktívne tvoriť vzťahy s inými kresťanskými Cirkvami, ktoré žijú na území našej farnosti, s ktorými nás spája jedna viera v Ježiša Krista, alebo prevláda ľahostajnosť a nezáujem?
- K čomu táto spolupráca a vypočutie sa medzi kresťanskými cirkvami doposiaľ u nás viedla?
- Aké sú prekážky, predsudky, ktoré bránia uzdraveniu vzťahov a intenzívnejšej spolupráci? Sú skutočne tak závažné alebo sú také iba v našej myslí?

- Aké konkrétne formy ekumenickej spolupráce a spolužitia sa u nás vo farnosti či spoločenstve rozvíjajú?
- Čo vnímame ako zraňujúce v našich vzťahoch?
- Modlíme sa pravidelne za ostatných kresťanov, ktorí žijú v našej farnosti?
- Uskutočňujú sa u nás vo farnosti ekumenické bohoslužby či iné formy spolupráce?
- Poznáme našich kresťanských bratov a ich aktivity (pastoračné, charitatívne, spoločenské)?
- Aké ovocie môžeme očakávať od „spoločného kráčania“?